

A könyvtár és használói párbeszédének szimbolikus tartalmairól szóló prezentáció igen érdekes összefüggéseket villantott fel. Bár koronként és könyvtártípusonként változik a könyvtárat használók és a könyvtárosok kö-

zötti partnerségi kapcsolat, s a közvetítői funkciók is időnként újradefiniálódnak, mégis a könyvtár és működése, mint viszonylag állandó társadalmi jelenség, szükségképpen hordoz tartós képzetársításokat. A könyvtár és partnerei kapcsolatrendszerének struktúrájára szimbolikus tartalmak rakódnak. Párbeszédés szituációk, gesztusok, a szakma nyelve, a könyvtárak belső terei, a könyvtárról szóló viccek, karikatúrák mind-mind hordoznak hangulati összefüggéseken alapuló jelentésátvitelt.

Pozíciók és szerepek szimbolikus interakcióit vázolta az előadás, amelyet különböző színű és formájú kis lapocskák osztogatása vezetett be, s a végén a közönség minden tagja megtapasztalhatta azt az apró örömet, amelyet az egyező lapocskák tulajdonosának felismerése hozott.

A Bibliográfiai Szekció programjában igen nagy utat járt be a szegedi vándorgyűlés szakmai napjának délutánján: hazai könyvtáraink félévszázados múltjának statisztikai adataitól napjaink bibliográfiai szolgáltatásainak egyik legégetőbb problémaköréig – az egységes nemzeti névtér megvalósításáig –, egyben kitekintve a jövő szolgáltatási kultúrájáig.

Szőnyi Éva

13. MultiMédia az oktatásban (konferencia)

**Budapesti Műszaki Főiskola,
2007. augusztus 23–24.**

A fenti konferencián ketten, *Sudár Annamária*-val képviseltük az Országos Széchényi Könyvtárt (OSZK) és az egész könyvtáros szakmát.

A konferencia fő témáját eredetileg az oktatásban használt multimédia-alkalmazások adták. Idővel azonban ez kibővült, főként a webes szolgáltatások megjelenésével. A résztvevők nagyjából a felsőoktatásból érkezett pedagógusok és műszaki emberek, fejlesztők voltak. Az előadás programja és a beérkezett cikkek egy része megtalálható az alábbi címen, várható, hogy később a többi beérkezett cikk is felkerül: <http://www.bmf.hu/conferences/multimedia2007/program.htm>.

Webbányászat

Az egyik nyitó, plenáris előadást *Izsó Lajos* tartotta a webbányászati módszerek alkalmazásáról. A webbányászat (az adatbányászat webes forrásokra való alkalmazása) háromféle módszertanából ő a felhasználói adatok elemzésére koncentrált. Kiderült, ennek komoly módszertana, gyakorlata van, amelyet többek között ők is tanítanak, sőt gyakorolnak, komoly hazai cégek számára. Többször emlegetett egy *Clementine* nevű programot, amelyet több későbbi előadásban elemeztek, bemutattak esettanulmányok kapcsán. A témának külön szekciót is rendeltek. Számos előadás egyes, konkrét honlapok, pl. a BDTF honlapjának elemzéséről szólt.

A webbányászat lényegében a logfájlok fejlett elemző módszertana, amellyel a teljes felhasználást, felhasználói magatartást tudják elemezni, a honlap hatékony fejlesztése érdekében. Az említett *Clementine* programban saját modulokat tudnak írni a felhasználói magatartás elemzésére.

Számomra kissé meglepő volt, hogy oktatási honlapokra milyen komoly értékelési erőforrásokat fordítanak, míg ezekről a módszerekről könyvtári körökben szinte nem is igen hallottam, kivéve az *American Memory* értékelését.

Érdekes, hogy amikor az előadónak ez utóbbit említettem, kiderült, közös ismerősünk az az amerikai magyar könyvtáros hölgy, *Komlódi Anita*, aki egy könyvtáros csapat tagjaként pontosan ilyen módon értékelte a fejlesztés alatt lévő American Memory honlapját.

Izsó Lajos hangsúlyozta, hogy bármely szoftvernél, de a weblapoknál is nagyon fontos, kihagyhatatlan egy felhasználói tesztelés. (Bővebben: <http://www.erg.bme.hu/webmining/>)

Ugyancsak ebben a szekcióban hallgattam egy előadást, amelyben a Google Analytics és a Clementine szolgáltatását vetették össze. Sok esetben a Google-t hozták ki hatékonyabbnak, de az utóbbi rugalmasabb, állíthatóbb. Abban például lehet ún. „eseményeket” definiálni, megmondani, egy-egy eseményhez milyen lapok tartoznak. Persze a Clementine hátránya, hogy meglehetősen drága, és tudásigényes a használata, cégeknél is lassan terjed. A Google-ról annyit, hogy próbaképpen alkalmazzuk a MEK-re, legalábbis a címloldalra feltettünk egy kódot, de sajnos eddig nem igazán jutott idő a részletesebb elemzésre (<http://www.google.com/analytics/>).

Digitális tananyagok a magyar távoktatásban

Az első nap délutánjának egyik szekciójában *Sas Tibort* hallgattam meg, aki a szeptemberben induló eTAN Elektronikus Tananyag Piacról tartott előadást. Technikai, műszaki részleteket kevésbé mondott, főként a leendő szolgáltatás üzleti, piaci jelentőségét hangsúlyozta, ösztökélte a jelenlévőket, próbálják ki szolgáltatásukat. Hangsúlyozta, hogy ők csak infrastruktúrát biztosítanak a digitális

tananyag terjesztéséhez, célbajuttatásához, üzleti alapon.

A DRM-technológia alkalmazásával ki tudják védeni az illetéktelen felhasználást. Néhányan ugyan vitatták, hogy a hazai környezetben van-e elegendő fizetőképes kereslet egy ilyen szolgáltatásra, szerinte azonban így olcsóbb megjelentetni oktatási anyagokat, ha-

tékonyabb a terjesztés. Céljuk, hangsúlyozta, egy internetes piactér kialakítása. Állítólag már vagy tizenkét kiadó kapcsolódott hozzájuk, pl. a Nemzeti Tankönyvkiadó, a Typotex, az Alexandra, a Perfect, továbbá néhány nagy oktatási intézmény, köztük az ELTE, az EKF, a PTE, a Pannon Egyetem (a volt Veszprémi Egyetem). Jó nemzetközi kapcsolataik révén, mondta, rövidesen összekapcsolódhatnak egy európai uniós katalógussal, így részint az ide felkerülő anyagoknak lehet nagyobb piaca, részint külföldi e-tankönyveket közvetíthetnek a hazai érdeklődőknek.

Közben azon gondolkoztam, ha ez beindul, vajon a könyvtáraknak lesz-e itt valamilyen szerepük, vagy teljesen kimaradnak a közvetítésből, pláne a megőrzésből. Néhányan a jelenlévők közül már érdeklődtek. A cégről bővebben: <http://www.etan.hu/>

Multimédiás tananyagfejlesztés

A szekció érdekes előadása *Magyar Miklósé* volt. Először néhány hangos PowerPoint prezentációt mutatott be, jellemző, humoros, neten terjedő üzenetek némelyikét. Ő ezeket az oktatásban használta föl, hallgatóit buzdította különböző hasonló, multimédiás bemutatókra. Arra hívta fel a figyelmet, hogyha a hallgatókat aktívan bevonják az adott tantárgy elsajátításába s ezt kelő játékosággal, általuk ismert eszközökkel tesszik, sokkal nagyobb hatékonyságú lehet az ismeretek elsajátítása. Fontos a „meg tudom csinálni” élménye, az egyes produktumok többiek előtti bemutatása és a hallgatótársak alkotó kritikája, a teljesítés és az elégedettség érzése. Szá-

momra élmény volt előadása, oktatóként érde-
mes tőle tanulni.

Utána *Sudár Annamária* muttta be a Jeles Napokat. Ez is mintaértékű volt, bár attól tartok, nem mindenki számára megvalósítható. Ti. ő a szakmai előadást színpadi előadói stílussal ötvözte, erőteljes kisugárzással. Megragadta a figyelmet, a szekció záró összefoglalójában nem véletlenül emelték ki, dicsérték meg az előadást és a szolgáltatást is.

Technológiai fejlesztések

A konferenciára bennünket beszerző *Forczek Erzsébet* Mit ér az adat, ha kép? címmel tartott érdekes előadást. Oktatóként vetette fel azt a problémát, hogy sok képet leíró adat nélkül nemigen lehet kezelhetővé tenni. Könyvtáros nézőpontból talán evidensnek tűnt a dolog, de érdekes volt egy másik szakmai megközelítésből látni a probléma felismerését. Persze külön beszélgetésben Erzsébetnek gyorsan ajánlottam is *Káldos János* kollégám idevágó előadásait és az eleMEK-et.

Akadálymentesítés

Az akadálymentesítés több helyen visszatérő téma volt a konferencián. Először *Vigh Györgyöt* hallgattam meg a témában, aki Webes alkalmazások akadálymentesítése címmel beszélt. Az előadás igazából a fontosabb ajánlások ismertetése, bemutatása volt a honlaptervezés számára. *Vigh Györggyel* később személyesen is megismerkedtem, valószínűleg érdemes valamilyen együttműködésen gondolkoznunk. Ismerte, dicsérte az OSZK előírását az e-folyóiratokra vonatkozóan, figyelembe is vették egy új e-folyóiratuk, az EFE kialakításánál (<http://www.feflearning.hu/hun/hun.php>).

Sikné Lányi Cecília, a Pannon Egyetem oktatója ugyancsak az akadálymentesítésről tartott lendületes előadást. Hallgatóival egy átfogó, több országra kiterjedő elemzést végzett mintaoldalakkal, lesújtó eredményekkel. A magyar oldalak minimális százaléka volt csak akadálymentes. Az előadó hivatkozott a W3C ajánlásokra, ezek alapján kétféle ellenőrző eszközt is bemutatott: egy amerikai, valamint egy saját fejlesztésűt, amely már a legújabb W3C ajánlás elvárásait is beépítette. Az előadóról bővebben: <http://www.knt.vein.hu/staff/lanyic/>.

A jövő évi konferenciára több előadót is várnak a könyvtárak részéről.

Moldován István

Kitüntetések augusztus 20. alkalmából

Magyar Köztársasági Ezüst Érdemkereszt:

Szecsei Lászlóné, a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár (Kelet-pesti régió) igazgatója

Nyakasné Túri Klára, a zalaegerszegi József Attila Városi Könyvtár nyugalmazott könyvtárosa

Magyar Köztársasági Érdemrend Lovagkeresztje:

Ambrus János, az Országgyűlési Könyvtár főigazgatója

Szinnyei József-díj

Hegyközi Ilona, a Könyvtári Intézet osztályvezetője

Dr. Hernádi László Mihály, a pécsi Janus Pannonius Tudományegyetem Könyvtárának nyugalmazott főigazgatója

Nagy László, a nyíregyházi Móricz Zsigmond Megyei és Városi Könyvtár igazgatója

Pelle Sándor, a gyöngyösi Vachott Sándor Városi Könyvtár igazgatója

Pesti Ernő, a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár Budapest Gyűjtemény tájékoztató könyvtárosa

Dr. Szabóné Balogh Clarissa, a Semmelweis Egyetem Központi Könyvtárának szolgáltatásvezető könyvtárosa

Széchenyi Ferenc-díj:

Dr. Celler Zsuzsanna, az Országos Pedagógiai Könyvtár és Múzeum tudományos főmunkatársa

Dr. Nagy Attila, a Könyvtári Intézet nyugalmazott tudományos kutatója

Wlasics Gyula-díj:

Bereczkiné Szendrey Éva, a Pilisborosjenőért Alapítvány könyvtáros kulturális menedzsere

Pillich László, a kolozsvári Heltai Gáspár Könyvtári Alapítvány igazgatója

Kitüntetett kollégáinknak szívből gratulálunk, további munkájukhoz sok sikert és jó egészséget kívánunk!